

7/10595
GK 46

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.07.1.GİB.0.03.82/8211-935
KONU :

18.06.2010*055560

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 16/11/2009 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-16987 sayılı yazınız.

Balıkesir Milletvekili Sayın Ergün AYDOĞAN'ın tarafıma tevcih ettiği, (7/10595) esas no.lu yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevabımız aşağıda açıklanmıştır.

2010 yılı Merkezi Yönetim Bütçesinde vergi gelirleri 193.324 milyon TL olarak öngörülmüş olup, 2009 yılında 172.417 milyon TL olarak gerçekleşen vergi gelirlerine göre artış oranı % 12,1'dir.

Vergi gelirlerindeki gerçekçi tahminlere dayanan bu % 12,1 oranındaki artışın;

-% 6,1'i Orta Vadeli Programda belirtildiği şekilde maktu vergi ve harçlarda yapılan bazı güncellemelerden ve geçmiş dönemlerde vergilerini ödemeyen bazı kamu şirketlerinin ekonomik krizin etkilerinin hafiflemesine paralel olarak mali durumlarının güçlenerek 2010 yılı vergilerini ve geçmiş dönem borçlarından bir miktarını ödeyecekleri varsayımından,

-% 1,8'i 2009 yılında yapılan geçici vergi indirimlerinin maliyetinin baza dahil edilmesinden,

-% 1,9'u da 2009 yılının ikinci yarısında petrol ve tütün ÖTV'sine ilişkin olarak artırılan maktu tutarların 2010'da tam yıl olarak uygulanacak olmasından,

kaynaklanmaktadır.

Vergi gelirlerinde 2010 yılı için öngörülen % 12,1 oranındaki artıştan yukarıda açıklanan nedenlerle meydana gelen artışlar çıkarıldığında, makro ekonomik gelişmelere bağlı olarak meydana gelecek artış oranı % 2,3 olmaktadır. Bu oran ise Orta Vadeli Programda 2010 yılı için öngörülen nominal büyüme (büyüme + deflatör) artış oranı olan % 8,67'nin altındadır.

2010-2012 dönemi orta vadeli hedeflerimizi kamuoyuna açıkladığımızda, bu hedeflerin muhafazakar hedefler olduğunu söylemiştik. 2009 yılı sonu bütçe gerçekleştirmeleri de bunu teyit etmekte olup bu gerçekleştirmeler 2010 yılı bütçe hedeflerinin de gerçekçi ve ulaşılabilir olduğunu göstermektedir.

Öte yandan 2009 yılı sonunda yayınlanmış bulunan 2009/15725 sayılı Kararname ile bazı akaryakıt ve madeni yağ ürünleri ile alkollü içkilerin ve tütün mamullerinin özel tüketim vergisi tutarları artırılmış olup, 2009 yılında uygulanan damga vergisi ve harçlara ilişkin nispi vergi oranları ile maktu vergi tutarlarının % 10 oranında, motorlu taşıtlar vergisi tutarlarının da % 3,3 oranında artırılmak suretiyle 2010 yılında uygulanması sağlanmıştır. Ayrıca 492

sayılı Harçlar Kanununda yapılan değişiklikle Türkiye’de kurulan bütün bankaların serbest bölgelerde dahil olmak üzere açılan şubeleri için düzenlenen faaliyet izin belgeleri, her şube ve her yıl için belediyelerin nüfusuna göre, farklı miktarlarda harca tabi tutulmuş bulunmaktadır.

Ülkemizde 2009 yılında bütçe açığının gayrisafi yurtiçi hasılaya oranındaki sapma 5,7 puandır. Bütçe hedeflerindeki bu sapma esas itibariyle küresel kriz nedeniyle ekonomik faaliyetlerde ortaya çıkan daralma sonucu gelirlerdeki azalmadan ve Sosyal Güvenlik Kurumunun açıklarının artması dolayısıyla bu Kuruma yapılan ödemelerden kaynaklanmış bulunmaktadır.

Buna göre, söz konusu artışlar dışında, 2010 yılında yeni vergiler getirilmesi veya vergi oranlarında artış yapılması düşünülmemektedir. Ancak maktu ve nispi vergi miktar ve oranlarını ilgili kanunlarında belirlenen sınırlar içinde yeniden belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili olup, bütçe dengeleri için ihtiyaç duyulduğunda bu yetkinin kullanılması mümkündür.

Hükümetlerimiz döneminde (kriz yılı olan 2009 yılı hariç) bütçe hedefleri sürekli tutturulmuştur. Ancak, Temmuz 2007’de başlayan küresel kriz giderek tüm ülkeleri etkisi altına almıştır. Ülkemizde de 2009 yılında ekonomideki daralmayı ve krizin etkisini sınırlandırmaya yönelik alınan tedbirlerden dolayı 2009 yılı bütçe açığı öngörülenin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu sapmanın büyük bir kısmı, kriz nedeniyle vergi tabanının daralması ve anılan yılda yapılan bazı vergi indirimlerinden dolayı vergi hasılatındaki azalıştan kaynaklanmaktadır.

Ancak bütçe hedeflerindeki bu sapma Türkiye’ye özgü olmayıp hemen hemen bütün ülkelerde 2009 yılında bütçe açıkları öngörülenin üzerinde gerçekleşmiştir. Ülkemizde 2009 yılında bütçe açığının gayrisafi yurtiçi hasılaya oranındaki sapma 5,7 puan olarak gerçekleşmiş olup, bu oran da birçok ülkedeki sapmanın altındadır.

Küresel krizin Ülkemiz ekonomisine yansımaları, diğer ülkelerde olduğu gibi önemli ölçüde dış talepteki sert düşüşle ilişkili olup, bu durum başta imalat sanayi olmak üzere ihracat ağırlıklı çalışan sektörlerde daralmaya yol açmıştır. Ancak, ürün ve pazar çeşitliliğinde sağlanan başarı ile Hükümetimizin almış olduğu etkili ekonomik tedbirler ve uygulamaya konulan yeni teşvik sistemi sonucu, 2009 yılının son çeyreğinden itibaren ekonomide toparlanma başlamış olup, ihracatımız yeniden artış eğilimine girmiş, iç ve dış talep ile yatırımlarda artışlar olmuştur.

2010 yılında ekonomide pozitif büyümeye geçilmesi ve buna bağlı olarak vergi gelirlerinin artacak olması nedeniyle, bütçe açığının da kamuoyuna açıklanan hedefler doğrultusunda azalması beklenmektedir. Nitekim 2010 yılı Ocak-Nisan döneminde vergi gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 24,1 artış göstermiş olup, Merkezi Yönetim Bütçesi 2009 yılının Ocak-Nisan döneminde 20 milyar 73 milyon açık vermiş iken, 2010 yılının aynı döneminde yüzde 21,3 oranında azalışla 15 milyar 796 milyon TL açık vermiş bulunmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı